

การบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุฎจิกนากลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
PARTICIPATORY MANAGEMENT OF THE KUDJIK NAKHANG SCHOOL
CLUSTER UNDER THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 4

ปราโมทย์ ฮะสูงเนิน¹, จำรัส มุ่งเผือกกลาง²
วิทยาลัยนครราชสีมา

Pramoat Hasungnoeen¹, Chamrat MungfaoKlang²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : pramoat2022@gmail.com

(Received : 14 March 2026 ; Edit : 6 March 2026 ; Accepted : 6 March 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุฎจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุฎจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุฎจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมี ส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุม แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ด้านการวางแผน ด้านการนำ ไม่แตกต่าง

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, กลุ่มโรงเรียนกุฎจิกนากลาง

Abstract

The purposes of this research were: (1) to investigate participatory management in the Kudjik Nakhang School Cluster under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 4, and (2) to compare participatory management as classified by educational level and work experience. The sample consisted of 100 school administrators and teachers. The research instrument was a five-point

Likert scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60 to 1.00. The reliability coefficient of the questionnaire was 0.93. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings revealed that:

1. Participatory management in the Kudjik Nakhang School Cluster, both overall and in each aspect, was practiced at a high level.

2. The comparison of participatory management based on educational level showed no statistically significant differences, both overall and in each aspect, between respondents holding a bachelor's degree and those holding higher degrees.

3. The comparison based on work experience indicated no significant difference overall. However, when considered by aspect, teachers with more than 10 years of work experience differed significantly at the .05 level from those with 1–10 years of experience in the aspects of organizing and controlling. No significant differences were found in the aspects of planning and leading.

Keywords: Participatory Management, Kudjik Nakhang School Cluster

บทนำ

ในปัจจุบัน บริบทและสภาพแวดล้อมของสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในระดับสากล การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะการพัฒนาแนวทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและการตัดสินใจด้านนโยบายการศึกษา ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ 2560 ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา อันส่งผลให้เกิดกระแสความตื่นตัวในเรื่องสิทธิทางการศึกษา และการเรียกร้องการบริหารจัดการศึกษาที่มีความโปร่งใสและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ในการปรับตัวของสถานศึกษาสู่แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การบริหารการศึกษาในสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการอย่างโปร่งใสและยุติธรรม โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับนโยบายการศึกษา แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ลดปัญหาการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนทางการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างการบริหารที่เปิดกว้าง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และภาคประชาสังคม รวมถึงนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เกศรา ตุ่มคำ, 2562)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการโรงเรียน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษา ในฐานะองค์กรอย่างเป็นทางการที่เชื่อมโยงโรงเรียนกับชุมชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 สอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน และไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วยผู้แทนจาก 7 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศาสนา และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้ตัวแทนจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) ซึ่งเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจด้าน การศึกษา (Hoy & Miskel, 2013) แนวคิดดังกล่าวช่วยส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนา องค์การทางการศึกษา หลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ (1) การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็น (2) การตัดสินใจร่วมกัน (3) การสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือ และ (4) การพัฒนาภาวะผู้นำในทุกๆระดับ ซึ่งจะช่วยให้ สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และใช้กระบวนการ นิเทศภายในเป็นเครื่องมือในการติดตามและสนับสนุนการทำงานของครู (Senge, 2006) อีกทั้งต้องส่งเสริมวัฒนธรรม องค์การที่เปิดกว้าง สนับสนุนให้บุคลากรกล้าคิด กล้าแสดงออก และเสนอแนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง

แม้การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะได้รับการกำหนดไว้ในเชิงนโยบาย กฎหมาย และแนวคิดทางวิชาการอย่าง ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ การดำเนินงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกันตามบริบทพื้นที่ ขนาดของ โรงเรียน โครงสร้างการบริหาร และระดับความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนใน บางบริบทอาจยังเป็นไปในลักษณะเชิงรูปแบบมากกว่าการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาไม่ สามารถใช้ศักยภาพของภาคีเครือข่ายได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในบริบทของสถานศึกษา จริงจึงมีความจำเป็น เพื่อสะท้อนสภาพการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมให้เกิด ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของนโยบายการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

กลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นหน่วยงาน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ให้เป็นไปตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ว่าดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ รวมถึงเพื่อรับทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมดังกล่าว ข้อมูลและผล การศึกษาที่ได้สามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนด้านการศึกษา ตลอดจนใช้ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการ สถานศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่รับผิดชอบอย่างเต็มศักยภาพ การส่งเสริมบทบาทดังกล่าวจะช่วยสร้างความ ร่วมมือที่ดีในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

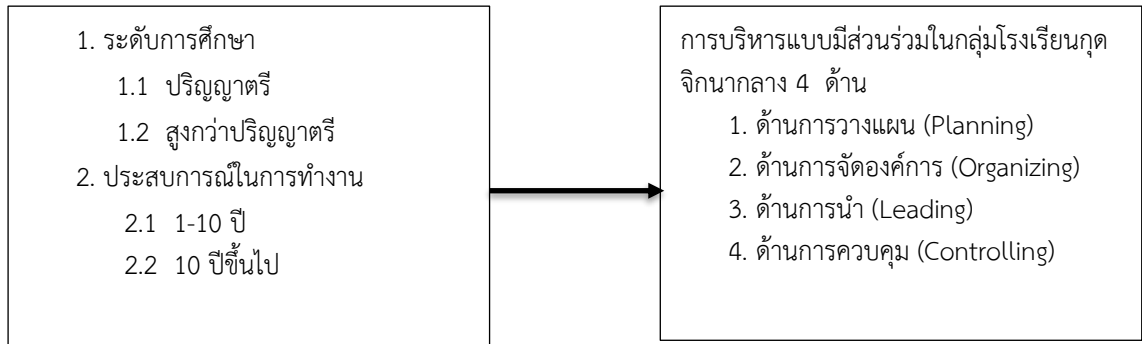
1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาของ (Bartol & Martin, 1991) ดังรายละเอียด

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

- บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน
- บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 135 คน
- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้บริหารและครูผู้สอนในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ปีการศึกษา 2568 จำนวน 100 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Simple Random Sampling)

ตัวแปร

- ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
  - ระดับการศึกษา ได้แก่
    - ปริญญาตรี
    - สูงกว่าปริญญาตรี
  - ประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่
    - 1- 10 ปี
    - 10 ปีขึ้นไป
- ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามแนวคิดของ (Bartol & Martin, 1991) ได้กำหนดองค์ประกอบไว้ 4 ด้าน คือ
  - ด้านการวางแผน
  - ด้านการจัดองค์การ
  - ด้านการนำ
  - ด้านการควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 32 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ไป (Try out) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.93
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเช็คการรวบรวมข้อมูลในระบบ Google Forms และเอกสารด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์พฤติกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 จำแนกโดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการวางแผน	4.21	0.47	มาก	2
2. ด้านการจัดองค์การ	4.07	0.52	มาก	4
3. ด้านการนำ	4.28	0.44	มาก	1
4. ด้านการควบคุม	4.13	0.49	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.17	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการนำ ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.44) รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.21$, S.D.=0.47) และด้านการควบคุม ($\bar{X} = 4.13$, S.D.=0.49) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดองค์การ ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.52)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-values
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผน	4.20	.48	4.26	.44	.82	.414
2. ด้านการจัดองค์การ	4.06	.53	4.11	.49	.67	.506
3. ด้านการนำ	4.27	.45	4.33	.41	.93	.355
4. ด้านการควบคุม	4.12	.50	4.18	.47	.74	.462
รวมเฉลี่ย	4.16	.39	4.22	.36	.88	.382

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	1-10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	p-values
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการวางแผน	4.18	.47	4.29	.45	-.768	.444
2. ด้านการจัดองค์การ	4.03	.53	4.15	.50	-2.032*	.046
3. ด้านการนำ	4.27	.45	4.33	.43	-.692	.491
4. ด้านการควบคุม	4.09	.51	4.21	.48	-2.187*	.031
รวมเฉลี่ย	4.14	.37	4.24	.35	-1.743	.085

*p < .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุม แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ด้านการวางแผน ด้านการนำ ไม่แตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกลุ่มโรงเรียนกุดจิกนากลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการนำ รองลงมาคือ ด้านการวางแผน และด้านการควบคุม ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุดคือ ด้านการจัดองค์การ ที่ด้านการนำมีการปฏิบัติสูงสุด อาจเนื่องมาจากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน ที่เน้นการสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ และการเปิดพื้นที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการและผู้นำเชิงความสัมพันธ์ เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือและความสามัคคีในองค์กร สำหรับด้านการวางแผนที่มีการปฏิบัติในระดับสูง รองลงมาจากการนำ อาจอธิบายได้ว่ากระบวนการวางแผนของสถานศึกษามักเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมผ่านการประชุม การเสนอความคิดเห็น และการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกัน อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังคงอยู่ภายใต้กรอบนโยบายของต้นสังกัด ทำให้การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนเป็นไปในลักษณะของการร่วมเสนอความคิดเห็นมากกว่าการตัดสินใจร่วมอย่างเต็มรูปแบบ ด้านการควบคุมซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผล และสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกันในระดับหนึ่ง แต่เนื่องจากระบบการประเมินและการกำกับติดตามยังมีลักษณะเป็นทางการและยึดตามระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นสำคัญ จึงทำให้บทบาทการมีส่วนร่วมของครูในด้านนี้ยังจำกัดอยู่ในระดับการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะมากกว่าการร่วมกำหนดเกณฑ์หรือแนวทางการควบคุมงานอย่างแท้จริง ส่วนด้านการจัดองค์การที่มีการ

ปฏิบัติที่ดีที่สุด อาจเนื่องมาจากลักษณะโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังคงเป็นแบบลำดับชั้น การกำหนดโครงสร้างงาน การแบ่งหน้าที่ และการมอบหมายความรับผิดชอบส่วนใหญ่มักเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้ครูและบุคลากรมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดองค์การค่อนข้างจำกัด ประกอบกับภาระงานและข้อจำกัดด้านระเบียบราชการ อาจส่งผลให้การจัดองค์การเน้นความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากกว่าการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยสรุปผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มโรงเรียนกุดจิกกลางเป็นไปในลักษณะที่เน้นการมีส่วนร่วมเชิงความสัมพันธ์และกระบวนการ มากกว่าการมีส่วนร่วมเชิงโครงสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับบริบทการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน และชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้ลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครองคน บำรุงเวช และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร กับความเพลินในงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ขนายสุ มหา และอำนาจ ทองโปรง (2567) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่สอดคล้องกันทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น การทำงานเป็นทีม และการร่วมรับผิดชอบผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารงานบุคคลในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ บริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะโครงสร้างการบริหารและภารกิจที่คล้ายคลึงกัน ผู้บริหารจึงมักใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความร่วมมือ ลดความขัดแย้ง และเสริมสร้างความผูกพันในการทำงาน ส่งผลให้ครูรับรู้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในทิศทางเดียวกัน และประเมินการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอย่างสอดคล้องกันในหลายบริบทพื้นที่

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการดำเนินงานในระดับองค์กร ซึ่งส่งผลต่อครูและบุคลากรทุกคนในลักษณะใกล้เคียงกัน โดยไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาเป็นสำคัญ ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในบริบทเดียวกันจึงรับรู้รูปแบบและกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในทิศทางที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ ลักษณะงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นงานเชิงวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และภารกิจที่กำหนดไว้ในโครงสร้างองค์กรเดียวกัน ไม่ว่าจะมีความรู้การศึกษาในระดับใด บุคลากรก็มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการบริหารการประชุม และการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนในรูปแบบใกล้เคียงกัน ส่งผลให้การรับรู้ต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน อีกประการหนึ่ง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษามักเน้นการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่าการพิจารณาจากระดับวุฒิการศึกษาเพียงอย่างเดียว ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าอาจไม่ได้มีบทบาทในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายที่แตกต่างจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทั้งสองกลุ่มมีความใกล้เคียงกัน โดยสรุปผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ระดับการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การรับรู้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนแตกต่างกัน หากแต่เป็นลักษณะการบริหาร วัฒนธรรมองค์กร และโอกาสในการมีส่วนร่วมที่สถานศึกษาจัดให้แก่ครูและบุคลากร ซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้ปฏิบัติงานมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญากร ดาดขุนทด (2566) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กุสุมา แสงประดิษฐ์ (2566) เรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ

ของครูในโรงเรียนการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ที่พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร กำหนดแนวทางและโครงสร้างการดำเนินงานร่วมกันทั้งองค์กร ทำให้ครูทุกระดับการศึกษาได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วม อย่างใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์การ และด้านการควบคุม แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ด้านการวางแผน ด้านการนำ ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบ และแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนมีลักษณะเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลต่อครูทุกกลุ่มประสบการณ์ใน ทิศทางใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในด้านการจัดองค์การและด้านการควบคุมแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 1-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานยาวนานมักมี ความคุ้นเคยกับโครงสร้างการบริหาร ระบบงาน และกระบวนการกำกับติดตามของโรงเรียนมากกว่า จึงสามารถรับรู้ รายละเอียดและความชัดเจนของการจัดองค์การและการควบคุมงานได้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ในทาง กลับกัน ด้านการวางแผนและด้านการนำไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากกระบวนการใน สองด้านนี้เปิดโอกาสให้ครูทุกกลุ่มประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะเป็นการประชุม การเสนอ ความคิดเห็น หรือการสื่อสารภายในองค์กร ทำให้การรับรู้ของครูทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยสรุปผลการวิจัย สะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการทำงานมีอิทธิพลต่อการรับรู้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในมิติด้านโครงสร้างและการ ควบคุมงานมากกว่ามิติด้านการสื่อสารและการนำ ทั้งนี้ชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดย การออกแบบกระบวนการจัดองค์การและการควบคุมที่เปิดโอกาสให้ครูทุกช่วงประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมอย่าง เหมาะสมและทั่วถึงยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวรรณ คำเสาร์ (2566) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมี ส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กุสุมา แสงประดิษฐ์ (2566) เรื่อง การมีส่วนร่วมการ บริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู ในโรงเรียนการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ สังสอน (2566) เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่ แตกต่างกัน เหตุผลที่สอดคล้องครูหรือบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการ ดำเนินงานในระดับองค์กร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามักกำหนดรูปแบบ แนวทาง และกระบวนการบริหารที่ใช้ร่วมกันทั้ง องค์กร ส่งผลให้ครูและบุคลากรทุกช่วงประสบการณ์ได้รับการปฏิบัติและมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในลักษณะใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ การดำเนินงานด้านการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมักอาศัยการทำงานเป็นทีม การประชุมร่วม และการ สื่อสารภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ครูทั้งที่มีประสบการณ์น้อยและมากสามารถรับรู้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วน ร่วมในทิศทางเดียวกัน ความแตกต่างด้านระยะเวลาการปฏิบัติงานจึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วน ร่วมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านโครงสร้างการบริหารและวัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของ ครูมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านการจัดองค์การ เช่น การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากร การกำหนดบทบาทหน้าที่ และการจัดโครงสร้างการทำงาน เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมเชิงโครงสร้างให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรพัฒนาบทบาทผู้นำของผู้บริหารให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้านจริยธรรม และเพิ่มการให้คำแนะนำติดตาม และสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือของครูและบุคลากรในองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพหรือวิธีวิจัยแบบผสม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมและข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของสถานศึกษา

2. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาในสังกัดหรือบริบทพื้นที่อื่น ๆ รวมถึงศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม เช่น วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ หรือความผูกพันในงาน เพื่อเปรียบเทียบและยืนยันผลการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กุสุมา แสงประดิษฐ์. (2566). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนการศึกษาพิเศษในจังหวัดลพบุรี [สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา].

เกศรา ตุ่มคำ. (2562). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะบุ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA [การค้นคว้าอิสระ]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ครองคน บำรุงเวช. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับความเพลินในงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชญาสุ มหา, & อำนวย ทองโปร่ง. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วารสารนิติรัฐ, 2(4), 21-32.

ณรงค์ศักดิ์ สังสอน และ กฤษฎา วัฒนศักดิ์. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา]. วิทยาลัยนครราชสีมา.

ธวัชวรรณ คำเสาร์. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ [สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนครราชสีมา].

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

ปัญญากร ดาดขุนทด, & วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. Education Journal of Nakhonratchasima College, 2(2), 32-44.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559. (2559). ราชกิจจานุเบกษา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

ราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). ระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ.

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1–55.
- Peter M. Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. Doubleday.
- Wayne K. Hoy, W. K., & Cecil G. Miskel, C. G. (2013). *Educational administration: Theory, research, and practice* (9th ed.). McGraw-Hill.